

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки, управління та інформаційних технологій
Кафедра економіки та фінансів**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки,
управління та інформаційних
технологій

Юлія НЕГОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ
ЕКОНОМІКИ ТА ПОЛІТИКИ**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки	<u>третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти</u> (назва рівня вищої освіти)
галузі знань	<u>С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»</u> (код і найменування спеціальності)
освітньо-наукової програми	<u>«Економіка»</u> (назва освітньо-наукової програми)
тип дисципліни	<u>загально-наукової підготовки</u>

2025 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Ірина ШТУЛЕР
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою економіки та фінансів
протокол № 1
від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Петро ОВЧАР

(прізвище, ініціали)

Укладач: *Єрохін Сергій Аркадійович*, доктор економічних наук, професор.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: вивчення дисципліни *«Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики»* доцільне після оволодіння здобувачами вищої фундаментальними знаннями з економічної теорії, міжнародної економіки, а також сформованими навичками критичного мислення, аналізу та синтезу складних політико-економічних процесів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики»* є закономірності, механізми та інституційні форми взаємодії економічних і політичних процесів на національному та глобальному рівнях, а також вплив політичних рішень на соціально-економічний розвиток держави.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики»* є формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння закономірностей і механізмів взаємодії економіки та політики в сучасному суспільстві, аналізу впливу політичних рішень на економічний розвиток і, навпаки, економічних процесів на політичні інститути; оволодіння інструментами дослідження економіко-політичних трансформацій у контексті глобалізації, цифровізації та переходу до зеленої економіки.

Основними завданнями навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики»* є формування у здобувачів вищої освіти системних знань щодо взаємозв'язку економіки та політики, впливу політичних режимів на економічне зростання, ролі інституцій у формуванні економічної політики, розуміння значення громадянського суспільства та середнього класу в економіко-політичних процесах, механізмів державного регулювання економіки, трансформаційних процесів та модернізаційних стратегій, глобальні виклики та їх вплив на національну безпеку розвитку, впливу цифровізації та зеленої трансформації на політичні процеси, розкриття навичок економіко-політичного аналізу, та уміння застосовувати теоретичні знання до практичних кейсів.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК04.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК05.	Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01.	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.
СК05.	Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 01.	Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.
ПРН 02.	Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.
ПРН 03.	Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.
ПРН 05.	Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.
ПРН 08.	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямків, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
ПРН 09.	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Актуальні проблеми економіки та політики як науки і навчальної дисципліни	7	1	2			4	7	1				6
Тема 2. Проблеми економіки, громадянського суспільства та політичного життя	7	1	2			4	9		1			8
Тема 3. Демократія і демократизація економічного та політичного життя	7	1	2			4	9		1			8
Тема 4. Економічна політика, політична влада та політичні системи	10	2	2			6	9	1				8
Тема 5. Політична свідомість та економіко-політична культура	9	1	2			6	9	1				8
Тема 6. Економічна та політична модернізація: трансформаційні процеси	10	2	2			6	9	1				8
Тема 7. Глобальні виклики XXI століття та безпека розвитку	10	2	2			6	9		1			8
Тема 8. Цифровізація економіки та трансформація політичних процесів	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 9. Зелена економіка та екологічна політика держави	10	2	2			6	9		1			8
Тема 10. Інституційні механізми регулювання взаємозв'язку економіки та політики	10	2	2			6	10	1	1			8
Усього годин	90	16	20	0	0	54	90	6	6	0	0	78

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Тема 1. Актуальні проблеми економіки та політики як науки і навчальної дисципліни

Предмет, методи та структура курсу. Еволюція поглядів на взаємозв'язок економіки та політики. Класичні та сучасні концепції політичної економії. Міждисциплінарний характер досліджень. Значення економіко-політичного аналізу для формування державної політики.

Тема 2. Проблеми економіки, громадянського суспільства та політичного життя

Економічні основи формування громадянського суспільства. Вплив рівня економічного розвитку на політичну активність населення. Роль середнього класу у стабілізації політичної системи. Економічні інтереси соціальних груп та їх політичне представництво.

Тема 3. Демократія і демократизація економічного та політичного життя

Економічні передумови демократії. Вплив політичного режиму на економічне зростання. Прозорість, підзвітність і антикорупційна політика як чинники розвитку. Участь громадян у прийнятті економічних рішень. Проблеми демократичного транзиту.

Тема 4. Економічна політика, політична влада та політичні системи

Сутність економічної політики держави. Взаємозв'язок політичної влади та розподілу економічних ресурсів. Типи політичних систем і їх економічні моделі. Лобізм, державне регулювання, публічні фінанси та бюджетна політика.

Тема 5. Політична свідомість та економіко-політична культура

Економічні цінності та політичні орієнтації суспільства. Формування економічної культури та фінансової грамотності. Вплив ідеологій на економічну політику. Роль медіа у формуванні економічних і політичних наративів.

Тема 6. Економічна та політична модернізація: трансформаційні процеси

Теорії модернізації. Постсоціалістичні трансформації. Інституційні реформи та їх економічні наслідки. Децентралізація, адміністративна реформа, дерегуляція. Вплив реформ на політичну стабільність.

Тема 7. Глобальні виклики XXI століття та безпека розвитку

Глобалізація і національний суверенітет. Геополітичні конфлікти та їх економічні наслідки. Енергетична та продовольча безпека. Міжнародні економічні організації та їх політичний вплив. Санкційна політика та економічна дипломатія.

Тема 8. Цифровізація економіки та трансформація політичних процесів

Цифрова економіка та цифрова держава. Електронне урядування та відкриті дані. Вплив цифрових платформ на ринки і політичні процеси. Кібербезпека як економіко-політична проблема. Регулювання цифрових монополій. Штучний інтелект і державна політика.

Тема 9. Зелена економіка та екологічна політика держави

Концепція сталого розвитку. Державна політика декарбонізації. Екологічне оподаткування та «зелені» фінанси. Взаємодія бізнесу, держави та громадянського суспільства у сфері кліматичної політики. Європейський зелений курс та його економіко-політичні наслідки.

Тема 10. Інституційні механізми регулювання взаємозв'язку економіки та політики

Формальні та неформальні інститути. Антикорупційні механізми. Прозорість державного управління. Роль міжнародних інституцій у формуванні економічної політики. Оцінка ефективності державних рішень. Публічно-приватне партнерство як механізм реалізації політики розвитку.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Актуальні проблеми економіки та політики як науки і навчальної дисципліни	1	1
2	Тема 2. Проблеми економіки, громадянського суспільства та політичного життя	1	
3	Тема 3. Демократія і демократизація економічного та політичного життя	1	
4	Тема 4. Економічна політика, політична влада та політичні системи	1	1
5	Тема 5. Політична свідомість та економіко-політична культура	2	1
6	Тема 6. Економічна та політична модернізація: трансформаційні процеси	2	1
7	Тема 7. Глобальні виклики XXI століття та безпека розвитку	2	
8	Тема 8. Цифровізація економіки та трансформація політичних процесів	2	1
9	Тема 9. Зелена економіка та екологічна політика держави	2	
10	Тема 10. Інституційні механізми регулювання взаємозв'язку економіки та політики	2	1
Усього годин		16	6

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Актуальні проблеми економіки та політики як науки і навчальної дисципліни	2	
2	Тема 2. Проблеми економіки, громадянського суспільства та політичного життя	2	1
3	Тема 3. Демократія і демократизація економічного та політичного життя	2	1
4	Тема 4. Економічна політика, політична влада та політичні системи	2	
5	Тема 5. Політична свідомість та економіко-політична культура	2	
6	Тема 6. Економічна та політична модернізація: трансформаційні процеси	2	
7	Тема 7. Глобальні виклики XXI століття та безпека розвитку	2	1
8	Тема 8. Цифровізація економіки та трансформація політичних процесів	2	1
9	Тема 9. Зелена економіка та екологічна політика держави	2	1
10	Тема 10. Інституційні механізми регулювання взаємозв'язку економіки та політики	2	1
Усього годин		20	6

План семінарських занять

Тема 1. Актуальні проблеми економіки та політики як науки і навчальної дисципліни

Мета семінару: Сформуванати цілісне уявлення про предмет, методи та міждисциплінарний характер економіко-політичних досліджень, а також їх значення для формування державної політики.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає специфіка предмета економіки та політики як інтегрованої науки?
2. Як еволюціонували погляди на взаємозв'язок економіки та політики?
3. Які класичні та сучасні концепції політичної економії є найбільш впливовими?
4. Чому економіко-політичний аналіз має міждисциплінарний характер?
5. Як результати економіко-політичних досліджень впливають на державну політику?
6. Яким чином у межах Вашого наукового дослідження розкривається взаємозв'язок економічних і політичних процесів, та як це впливає на інтерпретацію досліджуваної проблеми?

Тема 2. Проблеми економіки, громадянського суспільства та політичного життя

Мета семінару: Проаналізувати вплив економічних факторів на формування громадянського суспільства та політичну активність населення.

Питання для обговорення:

1. Який зв'язок між рівнем економічного розвитку та політичною активністю громадян?
2. Чому середній клас вважається основою стабільності політичної системи?
3. Як економічні інтереси соціальних груп впливають на політичні рішення?
4. Які механізми представництва економічних інтересів існують у сучасних державах?
5. Чи можливе ефективне громадянське суспільство без економічної незалежності громадян?
6. Які класичні або сучасні концепції політичної економії є найбільш релевантними для пояснення процесів, що становлять предмет Вашого дослідження?

Тема 3. Демократія і демократизація економічного та політичного життя

Мета семінару: Розкрити економічні передумови демократії та визначити вплив політичного режиму на економічний розвиток.

Питання для обговорення:

1. Які економічні умови сприяють становленню демократії?
2. Як політичний режим впливає на темпи економічного зростання?
3. Яку роль відіграють прозорість і підзвітність влади?
4. Чому антикорупційна політика є важливою для демократизації?
5. Які основні проблеми виникають у країнах демократичного транзиту?

Тема 4. Економічна політика, політична влада та політичні системи

Мета семінару: Проаналізувати взаємозв'язок політичної влади та економічної політики держави.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає сутність економічної політики держави?
2. Як політична влада впливає на розподіл ресурсів?
3. Які економічні моделі притаманні різним політичним системам?
4. Яку роль відіграє лобізм у формуванні економічної політики?
5. Як бюджетна політика відображає політичні пріоритети держави?
6. Яким чином у межах Вашого наукового дослідження інтерпретується взаємозв'язок політичної влади та економічної політики, і як цей зв'язок впливає на досліджувані Вами економічні процеси?

Тема 5. Політична свідомість та економіко-політична культура

Мета семінару: Визначити роль економічних цінностей та політичної культури у формуванні державної економічної політики.

Питання для обговорення:

1. Як економічні цінності впливають на політичні орієнтації суспільства?
2. Що таке економічна культура та як вона формується?
3. Як ідеології впливають на економічну політику держави?
4. Яка роль медіа у формуванні економічних і політичних наративів?
5. Чи можлива ефективна економічна політика без відповідної політичної культури?
6. Яким чином результати Вашої наукової роботи можуть сприяти більш обґрунтованому формуванню економічної політики з урахуванням політичних та інституційних факторів?

Тема 6. Економічна та політична модернізація: трансформаційні процеси

Мета семінару: Проаналізувати теорії модернізації та оцінити вплив реформ на економічний і політичний розвиток.

Питання для обговорення:

1. Які основні теорії модернізації існують у сучасній науці?
2. Які особливості постсоціалістичних трансформацій?
3. Як інституційні реформи впливають на економічну ефективність?
4. Які наслідки мають процеси децентралізації та дерегуляції?
5. Чи завжди реформи сприяють політичній стабільності?
6. Яким чином у межах Вашого наукового дослідження інтерпретується вплив модернізаційних процесів на економічний та політичний розвиток, і які теоретичні підходи до модернізації є найбільш релевантними для аналізу досліджуваної проблеми?

Тема 7. Глобальні виклики XXI століття та безпека розвитку

Мета семінару: Оцінити вплив глобальних процесів на економічну та політичну безпеку держави.

Питання для обговорення:

1. Як глобалізація впливає на національний суверенітет?
2. Які економічні наслідки мають геополітичні конфлікти?
3. Чому енергетична та продовольча безпека є стратегічними питаннями?
4. Яку роль відіграють міжнародні економічні організації?
5. Чи є санкційна політика ефективним інструментом економічної дипломатії?
6. Яким чином у межах Вашого наукового дослідження аналізується вплив глобалізаційних процесів на економічну та політичну безпеку держави?

Тема 8. Цифровізація економіки та трансформація політичних процесів

Мета семінару: Проаналізувати вплив цифровізації на економіку, політику та державне управління.

Питання для обговорення:

1. Як цифрова економіка трансформує державне управління?
2. Які переваги та ризики електронного урядування?
3. Як цифрові платформи впливають на політичні процеси?
4. Які виклики створює кібербезпека для держави?
5. Чи потребують цифрові монополії спеціального регулювання?
6. Яким чином результати Вашої наукової роботи можуть сприяти удосконаленню державної політики в умовах цифрової трансформації економіки та суспільства?

Тема 9. Зелена економіка та екологічна політика держави

Мета семінару:

Розкрити економіко-політичні аспекти переходу до моделі сталого розвитку.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає концепція сталого розвитку?
2. Які інструменти державної політики декарбонізації є найбільш ефективними?
3. Як працюють механізми «зеленого» оподаткування та фінансування?
4. Яка роль бізнесу та громадянського суспільства у кліматичній політиці?
5. Які економічні наслідки має впровадження Європейського зеленого курсу?
6. Яку роль у формуванні економічної політики, що розглядається у Вашому дослідженні, відіграють міжнародні інституції та організації?

Тема 10. Інституційні механізми регулювання взаємозв'язку економіки та політики

Мета семінару: Проаналізувати формальні та неформальні інститути регулювання економіко-політичних процесів і оцінити їх ефективність.

Питання для обговорення:

1. У чому різниця між формальними та неформальними інститутами?
2. Які механізми забезпечують прозорість державного управління?
3. Як антикорупційні інструменти впливають на економічну ефективність?
4. Яку роль відіграють міжнародні інституції у формуванні економічної політики?
5. Чи є публічно-приватне партнерство ефективним механізмом розвитку?
6. Як у Вашому дослідженні оцінюється ефективність санкційної політики як інструменту економічної дипломатії та її вплив на економічний розвиток держав?

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Актуальні проблеми економіки та політики як науки і навчальної дисципліни	4	6
2	Тема 2. Проблеми економіки, громадянського суспільства та політичного життя	4	8
3	Тема 3. Демократія і демократизація економічного та політичного життя	4	8
4	Тема 4. Економічна політика, політична влада та політичні системи	6	8
5	Тема 5. Політична свідомість та економіко-політична культура	6	8
6	Тема 6. Економічна та політична модернізація: трансформаційні процеси	6	8
7	Тема 7. Глобальні виклики ХХІ століття та безпека розвитку	6	8
8	Тема 8. Цифровізація економіки та трансформація політичних процесів	6	8
9	Тема 9. Зелена економіка та екологічна політика держави	6	8
10	Тема 10. Інституційні механізми регулювання взаємозв'язку економіки та політики	6	8
		54	78

11. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота – форма організації освітнього процесу, за якої здобувач вищої освіти опановує навчальну дисципліну у позааудиторний час. Метою самостійної роботи є поглиблення засвоєння навчальної програми дисципліни, розвиток дослідницьких компетентностей та інтеграція результатів навчання у виконання дисертаційного дослідження. Самостійна робота спрямована на формування здатності здобувача самостійно здійснювати теоретичні й прикладні наукові дослідження, застосовувати сучасні методологічні підходи, аналітичні інструменти та цифрові технології для визначення актуальних проблем взаємозв'язку економіки та політики.

Завдання для самостійної роботи

Підготувати аналітичну записку на тему «Взаємозв'язок економічних рішень та політичних процесів у сучасній державі: аналіз конкретного кейсу». Здобувач повинен розробити міні-дослідження (емпіричне або прикладне). Здобувач самостійно обирає країну, реформу або політичне рішення (наприклад: бюджетна реформа, антикорупційна політика, цифровізація, децентралізація, санкційна політика, зелений перехід тощо) та здійснює економіко-політичний аналіз, результати якого повинні бути інтегровані у теоретичний або рекомендаційний розділ дисертаційної роботи та апробовані у формі наукової публікації або виступу на науковому заході.

Структура аналітичної записки (10–15 сторінок):

Вступ: актуальність проблеми, мета дослідження, об'єкт і предмет аналізу

Теоретична база: короткий огляд концепцій (демократія, модернізація, інституціоналізм, політична економія тощо)

Опис кейсу: характеристика країни/реформи, політичний контекст

Економічний аналіз: вплив на ВВП, бюджет, зайнятість, інвестиції, соціально-економічні наслідки

Політичний аналіз: реакція суспільства, вплив на політичну стабільність, роль інституцій\

Висновки: ефективність рішення, альтернативні сценарії, рекомендації

Варіанти контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти)

Нижче подано варіанти завдань для контрольної роботи, що відповідають змісту тем дисципліни «Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики» та спрямовані на поглиблене опрацювання теоретичних і прикладних аспектів актуальних проблем взаємозв'язку економіки та політики.

Необхідно обрати один варіант та виконати наведені завдання.

Вимоги до контрольної роботи: обсяг: 8-12 сторінок тексту (шрифт Times New Roman, 14 pt, міжрядковий інтервал - 1). Слід опрацювати щонайменше 10-12 джерел. Дотримання принципів академічної доброчесності – засадничий принцип навчання. Здійснюйте коректне цитування використаних джерел. Заборонено плагіат: текст має бути оригінальним, з власним аналітичним та філософським осмисленням. Максимальна кількість балів за виконану контрольну роботу – 50 балів (з них максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 10 балів, за практичне завдання – 30 балів).

Варіант 1

1. Теоретичні питання:

- Предмет і методи економіко-політичного аналізу.
- Економічні передумови демократії.

2. Практичне завдання: Проаналізуйте, як підвищення податків може вплинути на політичну стабільність держави.

Варіант 2

1. Теоретичні питання:

- Роль середнього класу в політичній системі.
- Типи політичних систем та їх економічні моделі.

2. Практичне завдання: Поясніть економіко-політичні наслідки скорочення державних соціальних програм.

Варіант 3

1. Теоретичні питання:

- Прозорість і підзвітність як фактори розвитку.
- Теорії модернізації.

2. Практичне завдання: Оцініть можливі економічні наслідки антикорупційної реформи.

Варіант 4

1. Теоретичні питання:

- Лобізм і його вплив на економічну політику.
- Економічна культура та політична свідомість.

2. Практичне завдання: Проаналізуйте ситуацію, коли великі корпорації впливають на формування бюджету.

Варіант 5

1. Теоретичні питання:

- Постсоціалістичні трансформації: економічні наслідки.
- Санкційна політика як інструмент економічної дипломатії.

2. Практичне завдання: Оцініть вплив міжнародних санкцій на економіку та внутрішню політику країни.

Варіант 6

1. Теоретичні питання:

- Глобалізація та національний суверенітет.
- Інституційні реформи та їх ефективність.

2. Практичне завдання: Розгляньте наслідки вступу країни до міжнародної економічної організації.

Варіант 7

1. Теоретичні питання:

- Цифровізація економіки та політичні трансформації.
- Кібербезпека як економіко-політична проблема.

2. Практичне завдання: Проаналізуйте вплив впровадження електронного урядування на прозорість влади.

Варіант 8

1. Теоретичні питання:

- Зелена економіка та декарбонізація.
- Екологічне оподаткування як інструмент державної політики.

2. Практичне завдання: Оцініть економічні та політичні наслідки введення вуглецевого податку.

Варіант 9

1. Теоретичні питання:

- Формальні та неформальні інститути в економіці.
- Публічно-приватне партнерство як механізм розвитку.

2. Практичне завдання: Запропонуйте модель реалізації інфраструктурного проєкту через механізм PPP.

Варіант 10

1. Теоретичні питання:

- Взаємозв'язок політичної влади та розподілу економічних ресурсів.
- Роль міжнародних інституцій у формуванні економічної політики.

2. Практичне завдання: Проаналізуйте, як зовнішні кредити впливають на економічну та політичну автономію держави.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

З метою розширення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти та поглиблення результатів навчання з дисципліни «Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики» здобувач має право опановувати онлайн-курси на міжнародних освітніх платформах, зміст яких відповідає проблематиці взаємозв'язку економіки та політики.

Рекомендовані платформи та курси:

- Coursera:
 - Політична економія інституцій та розвитку: https://www.coursera.org/learn/political-economy?utm_source
 - Економіка: Суспільство, ринки та [не]рівність: https://www.coursera.org/learn/economics-society-markets-and-inequality?utm_source
- edX:
 - LSE Economics for Public Policy – https://www.edx.org/executive-education/lse-economics-for-public-policy-online-certificate-course?utm_source
 - Introduction to Public Policy – https://www.edx.org/learn/public-policy?utm_source
 - Public Economics - https://www.edx.org/learn/public-economics?utm_source

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи в порядку, визначеному «Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті» <https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційований залік)

1. Чи можливо розглядати економіку та політику як автономні сфери суспільного життя, чи їх взаємозалежність є настільки глибокою, що формує єдиний предмет економіко-політичного аналізу?
2. Як змінювалося розуміння взаємозв'язку економіки та політики від класичної політичної економії до сучасних інституційних і поведінкових підходів?
3. Чи зберігають класичні теорії політичної економії пояснювальну силу в умовах глобалізованої та цифрової економіки?
4. Чи є міждисциплінарність необхідною умовою сучасних досліджень економіко-політичних процесів, чи вона може розмивати чіткість наукової методології?
5. Наскільки інституціоналізм здатний пояснити відмінності у траєкторіях економічного та політичного розвитку різних країн?
6. Чи можна вважати економічну автономію громадян передумовою формування зрілого громадянського суспільства?
7. Наскільки середній клас є гарантом політичної стабільності, і чи не змінюється його роль у сучасних умовах нерівності та технологічних трансформацій?
8. Яким чином економічні інтереси різних соціальних груп трансформуються у політичні рішення, і які механізми їх представництва є найбільш легітимними?
9. Чи завжди підвищення рівня економічного розвитку сприяє розширенню політичної участі громадян?
10. Як економічна культура суспільства впливає на формування політичної свідомості та ставлення до економічних реформ?
11. Чи є демократія результатом економічного розвитку, чи, навпаки, економічний розвиток потребує демократичних інститутів?
12. Яким чином різні політичні режими формують відмінні моделі економічного зростання?
13. Чому демократичний транзит у різних країнах відбувається за різними сценаріями і не завжди приводить до стабільної демократії?
14. Наскільки прозорість та підзвітність влади можуть бути ефективним інструментом боротьби з корупцією, а не лише декларативною політикою?
15. Чи існує оптимальна відповідність між типом політичної системи та економічною моделлю розвитку?
16. У чому полягає баланс між ринковими механізмами та державним втручанням у сучасній економічній політиці?
17. Чи може бюджетна політика виступати інструментом довгострокового розвитку, чи вона переважно відображає короткострокові політичні інтереси?
18. Чи є лобізм невід'ємним елементом демократичного процесу, чи він переважно підсилює економічну нерівність впливу?
19. Наскільки публічно-приватне партнерство здатне поєднати інтереси держави та бізнесу без ризику приватизації суспільних вигод?
20. Чи можуть неформальні інститути бути більш впливовими за формальні правила у регулюванні економічних і політичних процесів?
21. Чи залишаються теорії модернізації релевантними для пояснення сучасних процесів розвитку, чи вони потребують переосмислення?
22. Які структурні фактори визначили специфіку постсоціалістичних трансформацій і чому їх результати в різних країнах суттєво відрізняються?
23. Чи завжди інституційні реформи приводять до економічної ефективності, чи їх результат залежить від політичного контексту?
24. Чи може децентралізація автоматично підвищити ефективність управління ресурсами, чи вона створює нові інституційні ризики?

25. Яким є співвідношення між політичною стабільністю та реформами: чи стабільність сприяє реформам, чи реформи часто породжують нестабільність?

26. Чи підриває глобалізація національний економічний суверенітет, чи, навпаки, створює нові можливості для розвитку держав?

27. Яким чином геополітичні конфлікти трансформують структуру світової економіки та економічні стратегії держав?

28. Чи здатна цифровізація змінити традиційні механізми політичної влади та економічної конкуренції?

29. Чи є перехід до «зеленої економіки» передусім економічною необхідністю чи політичним вибором?

30. Наскільки санкційна політика може бути ефективним інструментом економічної дипломатії у глобалізованій економіці?

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія, консультація, обговорення тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації, метод демонстрацій: та інші); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій тощо); практичний, пошуковий метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни *«Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики»* використовуються такі методи оцінювання:

Для поточного контролю: у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, неформальна освіта (онлайн-курси та платформи) тощо;

Для підсумкового контролю: проведення підсумкового контролю (усна та/або письмова відповідь, тестування тощо).

15. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.

Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання

окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «*Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики*» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів (від – до)
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за екзамен з початкової дисципліни «*Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики*» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60											Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Актуальні проблеми взаємозв'язку економіки та політики» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної роботи студентів;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

1. Геєць В.М. Феномен нестабільності – виклик економічному розвитку: монографія, К., 2020. 456 с.
2. Глобальна економіка: практикум / [Лук'яненко Д. Г., Кальченко Т. В., Бурмака М. О. та ін.]; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка; М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Київ : КНЕУ, 2024. 168 с.
3. Daron Acemoglu, James A. Robinson (2012) Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty https://ia801506.us.archive.org/27/items/WhyNationsFailTheOriginsODaronAcemoglu/Why-Nations-Fail_-The-Origins-o-Daron-Acemoglu.pdf
4. Thomas Piketty (2019) Capital and Ideology <http://acdc2007.free.fr/piketty2020.pdf>
5. Yanis Varoufakis, Joseph Halevi, Nicholas Theocarakis (2011/2015) Modern Political Economics: Making Sense of the Post-2008 World https://www.researchgate.net/publication/287296239_Modern_political_economics_Making_sense_of_the_post-2008_world
6. Онишко, С., & Белін, В. (2022). Актуалізація і динаміка розвитку деглобалізаційних процесів та їх впливу на формування економічної політики. Збірник наукових праць Державного податкового університету, (2), 66-80. <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/collectioneconomy/article/view/374>
7. Круглов, В. (2023). Державна політика розвитку «зеленої» економіки в Україні: тенденції та проблеми. Науковий вісник: Державне управління, (2 (14)), 259-278. <https://numl.org/1hfM>
8. Вовк, В. Я. (2020). Формування державної фінансової політики як детермінанти сталого розвитку в умовах впливу глобалізаційних процесів. Проблеми і перспективи економіки та управління, (2 (22)), 168-177. <http://nc-s5.npu.edu.ua/index.php/2411-5215/article/view/219437>
9. Нечипорук, К. О. Сучасні моделі інноваційної політики країн світу / К. О. Нечипорук, В. І. Русин // Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / редкол.: М. М. Король (голов. ред.), М. М. Палінчак, Я. П. Дроздовський та ін. – Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", – 2022. – Вип. 45. – С. 53–57. – Бібліогр.: с. 56–57 (10 назв); рез. укр., англ. URL http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/45_2022ua/11.pdf

Допоміжна

1. Краус Н.М., Краус К.М., Марченко О.В. К 78 Актуальні проблеми фінансів та економіки: навчальний посібник. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2023. – 286 с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43820/1/Kraus_Finansy_ta_Ekonomika_2023.pdf
2. Програма розвитку ООН. URL: www.undp.org.
3. Офіційний веб-сайт Центру фінансово-економічних наукових досліджень. URL: <http://www.economics.in.ua/>
4. Офіційний сайт Нобелівського комітету. URL: <https://www.nobelprize.org>
5. Офіційний веб-сайт Світового банку. URL: www.worldbank.org
6. Офіційний веб-сайт Світового економічного форуму. URL: <https://www.weforum.org/>
7. Human Development Index. URL: www.undp.org
8. The Corruption Perceptions Index. URL: <http://www.transparency.org>
9. The Index of Economic Freedom. URL: www.heritage.org
10. World Development Report. URL: www.worldbank.org/wdr